

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG HÀNH TRÌNH 80 NĂM PHÁT TRIỂN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

TS. NGUYỄN THỊ QUỲNH NGA*

Tóm tắt: Là một trong những đơn vị trực thuộc Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Chi nhánh Nhà xuất bản tại Thành phố Hồ Chí Minh vinh dự được kế thừa những truyền thống tốt đẹp qua 80 năm xây dựng và phát triển của Nhà xuất bản. Trong gần 50 năm hoạt động của Chi nhánh Nhà xuất bản tại Thành phố Hồ Chí Minh (27/12/1976 - 27/12/2025), bề dày truyền thống tốt đẹp được tích lũy qua 80 năm đó đã trở thành nền tảng, cội nguồn sức mạnh, góp phần quan trọng giúp Chi nhánh không ngừng nỗ lực để bắt kịp xu hướng xuất bản sách của thị trường, nhanh chóng chuyển mình theo dòng chảy thời đại, đưa các ấn phẩm của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh đến với đông đảo bạn đọc.

Từ khóa: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật; 80 năm phát triển; Chi nhánh Nhà xuất bản tại Thành phố Hồ Chí Minh

Ngày nhận: 05/10/2025

Ngày phản biện: 20/10/2025

Ngày duyệt đăng: 08/11/2025

1 Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại ● Thành phố Hồ Chí Minh - gần nửa thế kỷ không ngừng nỗ lực

Trong những ngày đầu giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, tình hình an ninh chính trị ở khu vực phía Nam, đặc biệt là ở Thành phố Hồ Chí Minh - trung tâm đầu não

của chế độ cũ, còn hết sức phức tạp. Hệ thống chính quyền mới chưa được xây dựng hoàn thiện, một bộ phận người dân còn trăn trở, lo lắng, thiếu niềm tin ở cách mạng; binh lính và những người làm việc trong chế độ cũ có hành vi chống phá, chưa thực sự chấp nhận sự quản lý của chính quyền mới. Trong bối cảnh đó, nhằm tăng cường công tác chính trị, tư tưởng của Đảng tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam, ngày 27/12/1976, Chi nhánh Nhà xuất bản Sự thật (tiền thân của Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại

* Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.

Thành phố Hồ Chí Minh) được thành lập. Đây là chi nhánh đầu tiên của một nhà xuất bản Trung ương được thành lập ở khu vực phía Nam.

Trên chặng đường gần một nửa thế kỷ xây dựng và phát triển (1976 - 2025), Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh đã trải qua nhiều giai đoạn phát triển và từng bước trưởng thành, đóng góp vào sự lớn mạnh của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, góp phần quan trọng thực hiện công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Giai đoạn 1976 - 1993: Trong bối cảnh chung của đất nước, mặc dù hoạt động còn mang tính “bao cấp”, song Chi nhánh cũng đã thực hiện tốt vai trò là đầu mối của Nhà xuất bản Sự thật trong công tác in ấn và phát hành sách ở khu vực phía Nam. Sau khi in xong, sách sẽ được Chi nhánh chuyển cho Công ty Phát hành sách Khu vực II để phân phối theo hệ thống phát hành. Bên cạnh đó, thực hiện chương trình hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ (Liên Xô) và Nhà xuất bản Đixơ (Cộng hòa Dân chủ Đức), nhiều bản thảo quan trọng của Nhà xuất bản như: *C. Mác và Ph. Ăngghen tuyển tập*, bộ *Tư bản*, *Gia đình thần thánh*, *Về chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản*, *Chân dung một con người vĩ đại...* sau khi được biên tập, đọc duyệt, được chuyển vào Chi nhánh Thành phố Hồ Chí Minh để tổ chức sắp chữ, sửa morasse... rồi in ra giấy can để mang sang Liên Xô và Đức, giao cho nhà in của nước bạn in ấn, sau đó nhận sách về. Nhiều cuốn sách mang đậm dấu ấn của Nhà xuất bản cũng được đưa vào Chi nhánh để tổ chức in và phát hành tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam. Trong đó, nổi bật là các

án phẩm xuất bản nhân dịp kỷ niệm 100 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 - 19/5/1990) như: *Bác Hồ viết Di chúc*; *Theo con đường Bác Hồ đã chọn*; *Hồ Chí Minh - Một con người, một dân tộc, một thời đại, một sự nghiệp*; *Hồ Chí Minh - Quá khứ, hiện tại và tương lai*; *Bác Hồ sống mãi với non sông...*

Giai đoạn 1993 - 2008: Đây là giai đoạn Chi nhánh có sự chuyển đổi, mở rộng về quy mô và phương thức hoạt động. Ngày 20/11/1992, Ban Bí thư ban hành Quyết định số 53-QĐ/TW thành lập Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trên cơ sở hợp nhất bốn nhà xuất bản: Nhà xuất bản Sự thật, Nhà xuất bản Thông tin - Lý luận, Nhà xuất bản Tư tưởng - Văn hóa, Nhà xuất bản Pháp lý. Theo đó, Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh cũng được thành lập trên cơ sở sáp nhập chi nhánh của bốn nhà xuất bản trên. Nhằm từng bước chuyển đổi hoạt động theo hướng chủ động, nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh, đồng thời kịp thời đáp ứng nhu cầu của độc giả tại một trong những địa bàn sôi động nhất cả nước là Thành phố Hồ Chí Minh, năm 2001, Nhà xuất bản đồng ý cho Chi nhánh thành lập 3 phòng chức năng là: Phòng Biên tập, Phòng Tổng hợp và Phòng Phát hành. Từ đây, Chi nhánh có đầy đủ các bộ phận cơ bản của một nhà xuất bản, được xem như một “nhà xuất bản trong nhà xuất bản”. Đối với công tác biên tập, mặc dù đội ngũ biên tập viên còn mỏng và không ngừng biến động, nhưng Chi nhánh đã chủ động, tích cực để vừa tổ chức bản thảo, biên tập tại đơn vị, vừa phối hợp với các ban biên tập của Nhà xuất bản thực hiện nhiều bản thảo có giá trị về mặt lý luận, khoa học và thực tiễn.

Về công tác phát hành, đây là giai đoạn công tác phát hành không còn mang tính “bao cấp” như trước mà chuyển sang cơ chế thị trường, nghĩa là Chi nhánh phải tự lo đầu ra cho các ấn phẩm. Cùng với việc thành lập Nhà sách Sự thật, đội ngũ phát hành của Chi nhánh dần làm quen với cơ chế mới, năng động, chủ động hơn trong công tác phát hành, nhờ đó doanh thu phát hành tăng qua các năm. Nhằm đẩy mạnh công tác phát hành, Chi nhánh cũng quan tâm, chú trọng công tác truyền thông, giới thiệu sách thông qua các hoạt động như: gửi công văn đến các cơ quan, đơn vị; tổ chức hội nghị khách hàng; tham gia hội sách; tổ chức các buổi giới thiệu sách...

Giai đoạn 2008 - 2020: Ở giai đoạn này, Chi nhánh thực hiện cơ chế khoán theo Quy định tạm thời số 07-QĐ/NXBCTQG ngày 02/01/2008 về phân cấp quản lý tài chính, tài sản theo cơ chế khoán. Theo đó, Chi nhánh chịu trách nhiệm bảo toàn và phát triển vốn, quản lý tài sản do Nhà xuất bản giao, chịu trách nhiệm về các mặt hoạt động của đơn vị và được chủ động ký hợp đồng lao động dịch vụ để giải quyết một số công việc quá tải. Khi áp dụng cơ chế khoán, tính tự chủ được nâng lên, nhưng áp lực cũng ngày càng lớn. Trong bối cảnh đó, toàn thể cán bộ, viên chức, người lao động của Chi nhánh đã có nhiều cố gắng, nỗ lực khắc phục khó khăn, đoàn kết để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Nhiều cuốn sách do Chi nhánh biên tập đã được Hội đồng Giải thưởng Sách Việt Nam tặng giải “Sách hay” như: *Lịch sử triết học Việt Nam từ thời dựng nước đến đầu thế kỷ XX* (năm 2014), *Lịch sử triết học phương Đông* (năm 2013), *Quyền lực tri thức trong tư tưởng chính trị của Alvin Toffler* (năm 2014); bộ sách *Lịch sử Tây Nam Bộ kháng chiến* (3 tập)

được trao tặng Giải thưởng Trần Văn Giàu (năm 2011)...

Giai đoạn từ năm 2020 đến nay: Là giai đoạn Chi nhánh có sự bứt phá, đặc biệt là công tác phát hành. Trong giai đoạn này, khi đại dịch Covid-19 bùng phát, các hoạt động tiếp xúc trực tiếp giữa người với người bị hạn chế tối đa, buộc các đơn vị, doanh nghiệp phải tìm kiếm giải pháp để duy trì hoạt động trong hoàn cảnh mới. Theo đó, việc áp dụng công nghệ vào hoạt động điều hành, sản xuất, kinh doanh là lựa chọn tối ưu nhất. Từ đó, hành vi mua sắm của người tiêu dùng chuyển dần từ mua sắm trực tiếp sang mua sắm trực tuyến. Nắm bắt thị hiếu và sự thay đổi hành vi mua sắm của khách hàng, cùng với các kênh phát hành truyền thông, Chi nhánh đã nhanh chóng mở gian hàng trực tuyến trên các sàn thương mại điện tử như Shopee, Lazada, TikTok... Hướng đi này đã đem lại hiệu quả rõ rệt, doanh thu phát hành tăng qua các năm, trong đó doanh thu năm 2024 là 20,8 tỷ đồng, đạt hơn 104% chỉ tiêu được giao. Song song với công tác phát hành, Chi nhánh cũng đẩy mạnh công tác truyền thông, giới thiệu sách với nhiều hình thức, trong đó tập trung giới thiệu sách trên các nền tảng mạng xã hội. Hiện nay, Chi nhánh đã có tài khoản YouTube, Facebook, TikTok, Zalo và thường xuyên tổ chức livestream giới thiệu sách trên các nền tảng.

Đối với công tác biên tập, mặc dù nhân sự còn mỏng, nhưng bộ phận biên tập của Chi nhánh vẫn luôn nỗ lực khắc phục khó khăn, tổ chức biên tập nhiều bản thảo có giá trị về khoa học và thực tiễn, kịp thời phục vụ nhiệm vụ chính trị của các địa phương, cơ quan, đơn vị; mạng lưới cộng tác viên không ngừng được mở rộng. Trong 5 năm gần đây, bản thảo do Chi nhánh biên tập liên tục đạt các giải thưởng

uy tín: bộ sách *Võ Văn Kiệt - Trí tuệ và sáng tạo* (3 tập, đạt Giải B, Giải thưởng Sách Quốc gia năm 2024; cuốn thơ *Hồ Chí Minh - Người tin ở con người* đạt Giải B, Giải thưởng Sáng tác, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về chủ đề “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” đợt II, giai đoạn 2021 - 2025 do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương tổ chức; cuốn sách *Văn hóa thương hiệu - Nguồn lực nội sinh của doanh nghiệp Việt Nam* lọt top 10 cuốn sách kinh doanh đáng đọc, do Ban Tổ chức Tuần lễ Doanh nhân và Sách năm 2023 bình chọn...

Trải qua gần 50 năm xây dựng và phát triển, Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh không ngừng phát huy truyền thống vẻ vang của Nhà xuất bản, luôn cố gắng, nỗ lực phát huy lợi thế, khắc phục khó khăn để thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị được giao, phấn đấu xây dựng Chi nhánh trở thành đơn vị tiêu biểu của Nhà xuất bản, góp phần xây dựng Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật ngày càng vững mạnh. Với những thành tựu đạt được, trong nhiều năm liền, Chi nhánh đã được Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trao tặng danh hiệu Tập thể lao động xuất sắc và Cờ thi đua. Đặc biệt, năm 2011, Chi nhánh vinh dự được Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba; năm 2014, được tặng Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ; năm 2020, được Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhì.

2. Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh tiếp tục phát huy truyền thống, vững bước tương lai

Ngày 28/12/2024, Bộ Chính trị ban hành Quyết định số 223-QĐ/TW quy định về

chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật. Dưới sự chỉ đạo của lãnh đạo Nhà xuất bản, Chi nhánh Nhà xuất bản tại Thành phố Hồ Chí Minh khẳng định sẽ không ngừng nỗ lực, tiếp tục thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị được giao trên tất cả các lĩnh vực như: biên tập, phát hành, truyền thông và công tác đối ngoại.

Trước yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, Chi nhánh xác định tập trung đầu tư vào hai yếu tố quan trọng là con người và công nghệ. Về mặt con người, trong bối cảnh tinh giản biên chế cũng như công tác tuyển dụng gặp nhiều khó khăn, Chi nhánh tập trung nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ nhân sự hiện có thông qua các chương trình bồi dưỡng, tập huấn; đồng thời tăng cường phối hợp với các đơn vị, doanh nghiệp để trao đổi, học hỏi kinh nghiệm. Về mặt công nghệ, Chi nhánh chú trọng ứng dụng công nghệ, trí tuệ nhân tạo (AI) vào tất cả các lĩnh vực phát hành, biên tập, hành chính - tổng hợp và quản lý để nâng cao năng suất, chất lượng công việc.

Có thể nói, trong suốt quá trình xây dựng và phát triển, Chi nhánh Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tại Thành phố Hồ Chí Minh đã góp phần quan trọng vào hành trình phát triển 80 năm của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, khẳng định vai trò “đầu tàu” ở khu vực phía Nam. Bước vào giai đoạn mới, với tinh thần tiên phong, Chi nhánh quyết tâm tiếp tục đổi mới, sáng tạo, phát triển vững vàng, xứng đáng là một trong những đơn vị chủ lực của Nhà xuất bản, đóng góp thiết thực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, bảo vệ nền tảng tư tưởng và phát triển tri thức lý luận cho toàn xã hội. ♦